

CITATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List-slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd. 1879.

NA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivate ...
2c "GLAS NARODA"
PO POŠTI NARAVNOST NA DOM
(izvzemil sobot. modelj in granatkov)
CITAJTE, KAK VAS ZANIMA

No. 191. — Štev. 191.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 4, 1943. — PONEDELJEK, 4. OKTOBRA, 1943.

VOLUME LI. — LETNIK LI.

PETA ARMADA PRODRLA 35 MILJ

Iz zavezniškega glavnega stana v Alžirju je došlo poročilo, ki pravi, da so čete Pete armade prodrle 35 milj severovzhodno od Napolja in zavzele važno križišče Benevento ob zgodovinski Appijski cesti, ki vodi v Rim. — Peta armada zdaj ogroža brance se nemške čete malo dalje na zapadu, kakor se glasi to poročilo.

Na nasprotni strani zavezniške bojeve linije je Osmna armada zavzela celo stran pri Gargani do izvira reke Fortore, kakih 34 milj severovzhodno od Foggije, kot se glasi druga vest.

Nemci so se v tem delu zelo upirali in so uporabljali 88-mm topove, katerih so jim Angličani precej razbili, kakor tudi večje število tankov.

Po tem zadnjem poročilu je tudi razvidno, da je ameriška Peta armada že zavzela kraj Frigento, 20 milj južno-vzhodno od Beneventa.

Poročilo Associated Press-a pravi, da je zavzetje Beneventa po Peti armadi zelo važno, ker je s tem presekana nemška črta obrambe ob reki, ki teče na severovzhodni strani mesta Napolja. Benevento leži precej visoko v gorah in je moč iz njega kontrolirati dolino reke Calore, katere se izliva v reko Volturno. Poleg tega teče skozi to mesto glavna proga železnice, ki vozi do pristanišča. Nacisti so nameravali, da bi to važno črto zaustavili z zavezniško prodiranje.

Corsica je sedaj docela očiščena nacistov, razen v ozkem pasu ob vzhodnem obrežju. Ta pas vključuje kakih trideset milj ozemlja.

F. D. ROOSEVELT ZA REŠITEV PAPEŽA

Washington, 2. okt. — Predsednik Roosevelt je izjavil, da je mogoče smatrati sedanjo zavezniško ofenzivo v Italiji, kot moderno križarsko vojsko za osvoboditev papeža Pija XII. Vatikana in svetega mesta Rima izpod pete nemške armade.

Predsednik je to izjavil pred časnikarskim poročevalcem v Belj hiši potem, ko je prejel od gen. Eisenhowerja depešo, da je Napolj v naših rokah ter da je sedaj Rim druga najvažnejša točka za zavezniške armade.

Mr. Roosevelt je dejal, da se skuša storiti vse, kar je mogoče, da se prepreči bojevanje v Rimu samem, ker bi to pomenilo uničenje mesta. Na kakšen način se bo moč temu ogniti, ni bilo pojasnjeno. Sicer pa so že nacisti tekoma umikali iz Napolja dali svetu vedeti, da bodo Rim porušili, če drugače ne bo šlo.

Nemci se umikajo na Kavkazu

London, 3. okt. — Nemška poročila priznavajo, da se zadnji ostanki nemške armade na Kavkazu umikajo pred prodirajočimi sovjetskimi četami in zapuščajo važne postojanke na Kubi, kjer so se izredno trmasto držale.

Moskovska poročila navajajo, da so čete rdeče armade napredovale v več sektorjih v Belj Rusiji, kjer so prekoračile široke močvirnate pokrajine. Rdeča armada beleži tudi nadaljnje uspehe v krajih ob reki Dvini.

Nemška vest pravi, da so nemške čete zapustile mesto Taman na skrajnem zapadnem delu ozkega tamanskega polotoka. Nemci pravijo, da so sovjet-

Partizani skušajo zadržati Nemce, ki se umikajo iz Italije

London. — Slovenski in hrvaški gerilski oddelki se ljuto bore proti nemškim četam, ki se pomicajo iz Italije proti jugoslovanski obali in to posebno ob cesti med Puljem in Trstom. Tako se glasi poročilo Osvobodilne armade z njihovih dni.

To poročilo navaja, da se partizanske čete dobro držijo, toda nedeljsko poročilo o bojih za Sušak pa pravi, da so bili gerilci prisiljeni na delni umik iz Sušaka, ker so Nemci dobili ojačenje v obliki tankovnih oddelkov.

Depeša Osvobodilne armade gerilec pravi, da so se vršili vroči boji za Sušak 20 dni in da sedaj Nemci skušajo obkrožiti to važno pristaniško mesto, ki je blizu Reke.

Nadaljna poročila iz glavnega stana Tita pravijo, da njegovi gerilci še držijo večino važnih postojank pri Sušaku in med temi je tudi hrib Trsat, odkoder partizani s artiljerijo napadajo Nemce, ki se skušajo vsidati v obrežnih postojankah.

Švicarski radio je po gerilskih poročilih posnel vest, da so zavezniške pomorske sile dostavile gerilec na dahnostiki obali zaloge živil in orožja.

Partizani so invadirali Tretji rajh

London. — Angleški radio, pravi INS poročevalska agencija, je to dni obelodanil vest, da so jugoslovanski partizani izvršili prvo zavezniško invazijo nemškega ozemlja, ko so skupno z avstrijskimi partizani in s češkimi batalioni, ter madžarskimi enotami udarli na nemško ozemlje pri Murski Soboti. Madžarske enote so korakale pod zastavo svobodnega gibanja te dežele. Originalno je to poročilo bilo podano po švicarskem radiju.

in pa predvsem se zato, da Italijane nagradijo za njih izdajstvo napram nemškemu narodu. Dejali so, da bodo ravnali z Rimom tako, kakor so z Napoljem, ki je hudo razbit.

skete čete niso opazile kdaj so nemške čete pričele zapuščati Taman in bližnje postojanke. Nemci tudi trdijo, da so uničili pred umikom vse vojne utrdbe in obrambne pozicije, da bi se jih tako ne mogli poslužiti Rusi.

Druga ruska poročila se glase, da so Rusi napredovali tudi drugod in so zavzeli več.

Nadaljevanje na 2. strani.

NACIJI ZAPRLI GENERALA LOEHRA

Bern, 27. sep. — Paul Ghali poroča, da so nacisti aretirali bivšega poveljnika nacističnih čet na Balkanu, gen. Loehra, ker je bil obdolžen, da se je udeleževal v nedovoljenih aktivnostih, ko je bil poveljnik na Balkanu.

Pravijo, da je Loehr simpatiziral z nemškim odborom v Moskvi. Aretiran je bil po izrecnem osebnem naročilu njegovega šefa, Heinrich Himmlerja.

Himmler je tudi izdal odredbo, po kateri bodo konfiscirani vsi radio-oddajniki in prejemniki, ki jih lastujejo navadni nemški ljudje. Vsaka hiša, ki ji bo dovoljeno, da ima radio, bo smela imeti le enega — pri tem bodo seveda prišli v poštev zgolj nacisti, v kolikor se civilistov tiče. — Odlok je bil izdan zato, ker je v Nemčiji kakih 40 nepostavnih radio postaj in se je dognalo, da ljudje te postaje poslušajo.

ZRAČNA VOJNA v Rusiji

Washington, (ONA). — Moskovski radio je pred kratkem poročal, da so Nemci začeli v humberških razvalinah vezbati vojaštvo v tehniki pouličnih bojev in prerokuje, da bodo nemška mesta v kratkem postala pod udarom od vzhoda in zahoda kraji najhujših in najlutejših bojev.

"Hitler je obljubil," je dejal ruski komentator glasom poročila Office of War Information-a, "da se bodo borbe in boji vršili edinele na ozemljih izven Nemčije. Odkar so bombardirali španska mesta Madrid in Barcelona, so Nemci in njihovo letalstvo pretvorili vsa evropska mesta v večbališča nemške armade. Toda zdaj se bojni grom čedalje bolj približuje mejam Nemčije same in njenim industrijskim mestom.

Ruski radio je pripomnil, da bo ves "raja" kmalu postal porozišče ne morda navadnih vojaških manevrov, temveč to pot zares porozišče najhujših bojev.

Ilija Ehrenburg o pojmajoci nemški samozvesti.

Znani ruski vojni poročevalci se morala in pogum nemškega vojaka kršiti in zato izkoristajo to priliko kolikor morevemo, da potisnejo sovražnika iz dežele. Ehrenburg pravi, da so splošno vojno nemški vojniki prepevali in se obnašali bahato in prešerno ter hladno in kruto. Z letali so se nemški letalci spuščali nizko, da so streljali na begunce za smeh in kratak čas. Svoje pohode po ruski zemlji so preslavljali z bobnanjem in tirolskim jodlanjem ter z grmečimi vzkliki, "Heil Hitler!" O Rusiji so pravili, da je kolosus, ki ima noge iz ilovice. Onj so menili, da so te noge spodbili in so bili gotovi, da se bo Nemčija za vse čase mastila na padlem trupu kolosusa.

Ruski vojaki zaznavajo, da

Pravijo, da gen. Mihajlovič čaka signal zaveznikov

Stockholm, 2. okt. — Gen. Mihajlovič je baje izjavil, "da je njegova armada pripravljena in čaka obljubljeni signal zaveznikov", nakar bo napadla nacistične okupacijske sile. Tako se glasi depeša, ki je dospela iz Švice in ki ga je citirala.

Njegove čete, je pripomnil Mihajlovič, se sedaj ne udeležujejo v bojih proti sovražniku ob Jadranski obali in v severno-vzhodni Italiji. (Poročila pa so vkljub temu ves čas skušala pripisovati borbo v teh krajih njemu in njegovim četnikom.)

Švicarsko poročilo je podal poročevalec lista Dagens Nyheter v Zurichu. Dejal je, da je prejel od Mihajloviča osebnopismo, v katerem piše med drugim:

"Povedal sem že Angležem in Amerikancem, da je moja armada pripravljena ter so bo začela boriti, kakor hitro pridejo prve zavezniške divizije v Jugoslavijo."

Pismo pripominja tudi sledeče:

"Kar bomo mi napravili, bo docela zasenčilo vse napore partizanov (vodene po generalu Brozu, ki je poznan pod imenom Tito,) ker naše vojevanje ne bo zasliša partizanska vojna, pač pa bitka dobro organizirane in opremljene regularne armade za osvoboditev dežele."

Pri tem poročilu je značilno to, da je prišlo kmalu potem, ko je dospela ubežna jugoslovanska vlada v Kairo, kjer se tudi nahaja takozvana "demokratska jugoslovanska postaja".

Kralj Peter uva, da pride kmalu v Jugoslavijo

Ubežni jugoslovanski kralj Peter II, ki mu je sedaj 20 let, je dejal poročevalcem v Kairu, da upa priti kmalu v Jugoslavijo kjer je rekel, da bo dano ljudstvu na razpolago, da se bo samo izreklo za vladu po svoji volji. On nestrno čaka, da zavezniške čete vderejo na jugoslovanske ozemlje, ker bo to pomenilo, da se on lahko poda tja z zavezniško vojsko.

Vendar je mladi kralj izjavil, da ni ravno gotov kaj mu bodo pustili napraviti. To bi pomenilo, da on, kot kralj, nima nobenega svojega načrta za deželo kateri upa vladati, če ga bo ljudstvo hotelo.

se morala in pogum nemškega vojaka kršiti in zato izkoristajo to priliko kolikor morevemo, da potisnejo sovražnika iz dežele. Ehrenburg pravi, da so splošno vojno nemški vojniki prepevali in se obnašali bahato in prešerno ter hladno in kruto. Z letali so se nemški letalci spuščali nizko, da so streljali na begunce za smeh in kratak čas. Svoje pohode po ruski zemlji so preslavljali z bobnanjem in tirolskim jodlanjem ter z grmečimi vzkliki, "Heil Hitler!" O Rusiji so pravili, da je kolosus, ki ima noge iz ilovice. Onj so menili, da so te noge spodbili in so bili gotovi, da se bo Nemčija za vse čase mastila na padlem trupu kolosusa.

New York nadkrilil kvoto za prodajo bondov — enako tudi država New York

Newyorško mesto in država je nadkrilila določeno kvoto za prodajo bondov in sicer je bila državna kvota \$5.000.000.000 nadkriljena za \$49.000.000, mesto New York pa je preseglo določeno kvoto \$4.500.000.000 za celih 17%.

Mestni kontroler McGoldrick je rekel, da bo mesto kupilo za \$5.000.000 bondov, kar bo dvignilo celotno število nakupa bondov za New York na \$40.500.000.

Kako rušijo nacizem od znotraj

Stockholm, 29. sep. — Skriti sovražniki nacizma v Nemčiji so se zajedli vanj in ga rušijo od znotraj. Tako piše v svoji knjigi "Za jekleno steno" (Behind the Steel Wall) Arvid Fredborg, ki prikazuje štiri glavne rušitelje nacističnega sistema v Nemčiji sami.

Zelo uspešna pri kršenju nacističnega režima je predvsem radijska tajna propaganda, o kateri pravi pisatelj, da je brez dvoma ščitena v nemalo slučajih po vojaških oblastih, ker drugače bi posamezni državni oddajalci podtalnih programov ne imeli prilike vzdržati svojih stanic mesece in celo leta — prej ali slej bi jih vojaški pregledniki izsledili.

NACIJSKA TABORIŠČA ZA OTROKE NAZVANA "VZGOJEVALNICE"

Kakor piše publikacija "Poland Fights", imajo nacisti posebna taborišča, kjer so nastanjeni otroci pod 12 let. Ti otroci so porazdeljeni po posameznih taboriščih v starostnem redu; otroci do šestega leta so vsi skupaj v istem "vzgojevališču", kot so nazvana taborišča za otroke, otroci od šestega do devetega leta so zopet skupaj in oni od devetega do dvanajstega leta imajo spet svoje posebno taborišče.

Otroci, ki jih imajo nacisti v teh "vzgojevalnicah", so bili po sili vzeti iz domov poljskih staršev. Mnogi otroci so sirote, katerim so nacisti pobili starše. Veliko staršev teh otrok je pa seveda bilo deportiranih v Nemčijo na prisilno suženjsko delo, nacisti pa so prevzeli v svoje roke vzgojo njih otrok, katere hočejo naučiti, kot pravijo, discipline in pokorščine.

Preden so otroci poslani v taborišča, so pregledani po zdravstvenih. Slabotni otroci so prepuščeni lokalnemu prebivalstvu, da skrbi zanje, zdravi morajo z nacisti. V nemalo slučajih se izvaja nacistična brutalnost brezobzirno in slabotni otroci so enostavno spravljeni s poti, ker nacisti ne vidijo nobene koristi zase v njih.

Poročilo iz zloglasnega taborišča v Oswiecim, odposlano v decembru 1942, leta pravi, da so otroci stari nad dvanajst let vključeni med odrasle internirance. Ti otroci so mnogokrat neusmiljeno pretepani, če ne morejo izvršiti odkazanega jim dela. Leporase deklice in dečki so često odbrani in poslani v Rajh, kjer jih imajo na razpolago nemški zdravniki, ki se ukvarjajo z rasno teorijo, ter z mešanjem plemen. Zdravni poljska kri je menda nacistični rasi potrebna, kajti med nemškim narodom se opaža čedalje večji nagib do mentalnih bolelosti in živčnega propadanja.

Poljske otroke nacisti pogosto izročijo nemškim staršem, da jih odgoje v Nemec. Takim otrokom se često godi hujše, kot o nim v "vzgojevalnicah", kajti krušni starši poljskega otroka so navadno zagrizeni nacisti.

Pisatelj, ki je bival v Nem-

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovian Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51th Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

USPEHI MALIH NARODOV

Napisal Peter Lipa (ONa).

Nekateri dogodki zadnjih dni dokazujejo, da so začele velisile bolj resno upoštevati želje malih držav in narodov.

Kadar vodilne osebnosti štirih največjih velesil odločajo o vprašanih največje politične in strateške važnosti, je povsem naravno, da nekoliko zanemarjajo, včasih, interese malih narodov, ki so prizadeti od teh odločitev. Najbližji sodružniki teh velikih osebnosti, ki teh interesov ne morejo spregledati, so v zadnjem času stopili v ospredje z nekaterimi izjavami, ki dokazujejo, da jim bo vsaj v enem pogledu pomagano.

Naslednji trije dogodki so velike važnosti za prizadete države in narode:

1. Britanski minister za zunanje zadeve, Anthony Eden, katerega smatrajo vedno bolj za bodočega ministrskega predsednika, je izjavil v angleškem parlamentu, da zavezniki ne nameravajo uvesti vojaških vlad na Francoskem, Nizozemskem in v Čehoslovaški. Da-li bo to veljalo tudi za vlade v izgnanstvu Luksemburga, Norveške, Belgije, Grčije in Jugoslavije, še ni jasno, toda Eden je v zvezi z AMG upravo v Italiji vendar dejal: "... Ko bomo prodirali v ozemlja prijateljskih narodov, nikakor ne nameravamo uporabljati istih metod."

Jasno je, da imajo vse vlade v izgnanstvu namen, čim prej prevzeti svoje posle v popolni neodvisnosti, in to ne le iz strogo sentimentalnih razlogov. Že s prihodom prvih zavezniških vojakov prihajajo namreč v osvobodjene kraje tudi že prve pošiljke podpore. Naklonjenost in hvaležnost odrešenih ljudstev bo šla seveda čisto avtomatično tistim, ki bodo te podpore dejansko delili sestrskanim ljudem—vlade v izgnanstvu pa, ki si niso na jasnem, koliko zaslombe jim je po dolgih letih odsotnosti še ostalo med preživetjem njihovih dežel, bi si želele zaslužiti svoj delež te naklonjenosti in hvaležnosti.

2. Mali narodi bodo imeli več vpliva na razdeljevanje podpore, kot je bilo videti pred tremi meseci. Takrat so bile 4 velesile — Anglija, Amerika, Rusija in Kina, napravile načrt za administracijo združenih narodov za podporo in pomoč — U. N. R. A.

Po tem načrtu bi bila ta administracija sicer pod vplivom zbora vseh narodov, ki imajo po en glas v zboru, toda skupni zbor bi se sestajal le po dvakrat na leto, in v času medasedanj bi imel vsa oblast v rokah centralni komite 4 velesil in direktor NURRA administracije. Po dolgih diplomatičnih diskusijah je bil ta načrt spremenjen v takem smislu, da je zdaj jasno, da bo splošni zbor zares vladal in imel odločilni vpliv na delovanje te administracije.

3. Assistant Secretary of State, A. Berle Jr., je v pismu, katero je naslovil bivšemu rumunskemu zunanjemu ministru Davila, z vso jasnostjo izjavil, da je naša dežela proti ideji "sanitarnega kordona". Ta izjava je močno razveselila vse one, ki žele malim evropskim narodom po tej vojni varnega miru in popolne svobode.

NEMCI SE UMIKAJO ...

Nadaljevanje s 1. strani.
Krajev ob črti, ki drži proti Smolensku ter Poljski. V smeri proti baltičskim državam prodirajo rdeče čete nevzdržno naprej in porivajo pred seboj nemške krilne čete, ki s o branile glavno nemško silo v tem predelu.

Pri sredini ozemlja ob reki Dnjeper se je ruskin četam posrečilo očistiti skoro docela vzhodno obrežje reke in ko bodo na mestu ojačanja, ki so na potu, bodo čete rdeče armade pretorčile Dnjeper v tem sektorju.

Vitke bitke so divjale tekot zadnjih šest dni pri Zaporozju,

kjer so se Nemci trmasto borili in stavili v bran.

Kakor piše armadni list — Rdeca zvezda —, nemška letala uničujejo kraje v Beli Rusiji in ob mejah baltičskih držav.

Nemci so odločeni, da ne puste za seboj drugega, kot sama pogorišča, — piše ta list.

Točno po predpisu.

"Haj, kopanje je tukaj prepovedano!"

"Saj ste me vendar že ves čas gledali, ko sem se slačil. — Zakaj mi torej niste tega že prej povedali?"

"Prepovedano je samo kopanje, ne pa slačenje!"

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potreščine. Da si rojaki zagotovijo redno doposiljanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

Obupna situacija nacijev v Jugoslaviji

(OWI) — Sijajni in neprestani uspehi združenih narodov v Sredozemlju, na Biskum v zraku in na morju, so silno ohrabril borce za svobodo v Jugoslaviji in napolnili z novo grozo Hitlerjeve agente v tej deželi.

Strah pred patriotičnimi Jugoslavi, ki zdaj zbirajo svoje sile pod prapori obeh svojih voditeljev, generala Mihajloviča in Josipa Broza, znanega pod imenom Tito, je pognala marijoni režim v nove mrlične napore, da si pridobe zaslombe med narodom.

Ljudstva je polno vselega pričakovanja in upanja, a predstavniki režima si povsod prizadevajo z vsemi svojimi silami, da mu pridobe vsaj nekaj podpore v narodu.

Klic na sodelovanje z Nemčijo v novem duhu, katerega je zagnal kvizling Nedić pred kratkim v svojem govoru v Kragujevcu, je zdaj geslo vseh njegovih pomagačev. V gostih jatah so se spustili njegovi hlapci na mesta in sela v Šumadiji in zdaj tam pridigajo doktrino sodelovanja z nacisti.

Takoj za Nedićem, ki je v Kragujevcu zatrobil v trobeno sodelovanja, so njegovi hlapci v Kruševu in drugod z izredno jasnostjo pokazali, s kakšnimi brezobzirnimi metodami nameravajo vstopiti pokornost v glave in srca naroda. V avgustu so v Kruševu pod zaščito močne koncentracije nacističnih čet prisilili ljudstvo, da se udeleži velikega shoda, ter začeli vse navzoče oštevati radi podpore, izkazane jugoslovanskim patriotom, ki so bili v teku bliskovitega spopada ubili približno 20 sodelavcev, pripadajočih četi "dobrovoljcev" kontroliranih od nacistov, med njimi Dušana Markovića, okrajnega glavarja in važnega Nedićevega pomočnika.

Jugoslovanski bojevniki so zadali oboroženi četi Nedićev velike izgube, kakor so sodelavci, kakor hitro so se znebili svojega prvega strahu, zagnali prebivalstvo skupaj na shod, ter tam proslavljali sovraštvo do svobodoljubnih Jugoslovancov in grozili prebivalstvu z najstrašnejšim masčevanjem, ako bi še nadalje podpiralo patriotične bojevnike.

Nedićev časopis Novo Vreme je dne 17. avgusta prinesel podrobno poročilo o tem shodu in je seveda z velikim ponudkom govoril o različnih podrejenih, brezpomembnih uradnikih, ki so govorili. Prejšnji župan Kruševca, Dobričević, je govoril, da je v tej vojni Georgovič in novi načelnik mestne administracije Perčević sta poskušala oba navdušiti ljudstvo, kateremu sta pri govarjala, naj se sklene okoli Nedića v cilju sodelovanja z nacisti.

"Pojdite za največjim sinom srbskega naorda, generalom Nedićem, ki vas vodi po pravi poti!" To je jedro nasveta, katerega je dal prebivalstvu domači advokat po imenu Nakić. Ta misel je bila povsem očitno glavni predmet in cilj tega shoda.

"Po mednarodnem pravu imajo Nemci pravico, da vladajo Srbijo tako kot mislijo,

POZOR
Vdova, brez otrok, dobra delavka, želi znanja za rojakom v svrhu ženitve. Več v pismu. Pišite na naslov: Številka 51, "Glas Naroda", 216 West 18 Street, New York 11, N. Y.

KROMATIČNA HARMONIKA
ki je bila opisana in naprodaj v tem listu je cena znižana na \$150.—. Za natančno pojasnilo pišite na podpisane. Na poškušajte ne dam. Harmoniko garantiram. — JOHN RADEZ, 741 Haugh St., Indianapolis, Ind., 10-1, 4, 5.

INVESTIRAJTE V AMERIKO

KUPUJTE

UNITED STATES WAR SAVINGS
BONDS IN STAMPS

Zvezni pravdnik Charles Fahy, ki je to zadevo oznanil javnosti, pravi, da do zdaj v zgodovini naše dežele še nikdar niso dobili tuje ameriškega državljanstva na tuji zemlji.

Fahy je dejal, da zastopa teh 1.425 naturaliziranih oseb 56 tujih dežel in 5 britanskih dežel. Najštevilnejša skupina je bila skupina Kanadčanov 355, a za njimi prihajajo otoki Filipini s 136. Tretja je Italija s 114, dočim sta Poljska in Mehika na četrtem in petem mestu, vsaka s 96 člani, nakar pride Nemčija s 84 člani.

Med njimi se nahaja šest vojaških bolničark in precejšnje število vojakov, ki so bili poslani v Anglijo, da ozdravijo od ran, prejetih v tuniški kampanji — vsi so že dobili svoje dokumente državljanstva.

Prva oseba, ki je postala ameriški državljan na Angleškem, je mladi grški poročnik, ki je služil kot pilot v zračnih silah armade, je povedal Fahy Glasom drugega člena vojnih pooblastitev more biti dodeljeno ameriško državljanstvo temu državljanu, ki služil v ameriških oboroženih silah le, ako se je nahajal v trenotni nabori ali vpoklica v Združene države. Druga zahteva je, da se je nahajal v službi v oboroženih silah najmanj mesec dni.

TUJI DRŽAVLJANI V AMERIŠKI VOJSKI

(OWI) — V preteklem fiskalnem letu si je pridobilo skupaj 1.425 tujih državljanov, ki služijo v oboroženih silah na stran morja, ameriško državljanstvo; državljanstvo jim je bilo dodeljeno po posebnih zahtevah urada za imigracijo in naturalizacijo.

SEDAJ LAHKO DOBITE

LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI

pisatelja Louis Adamič-a

ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK

"Two Way Passage"

V tej knjigi, ki je zbudila pozornost vsega ameriškega naroda, daje pisatelj nasvet, kako bi bilo mogoče po sedanjih vojni pomagati evropskim narodom. Iz vseh evropskih držav, tudi iz Jugoslavije, so prišli naseljenici v Ameriko in pomagali postaviti najbolj napredno in najbogatejšo državo na svetu. Sedaj je prišel čas, da Združene države pomagajo narodom, ki so jim pomagali do njihovega sijaja in moči. Pot na dve strani — kakor bi se mogel naslov knjige prestaviti iz angleščine — je jako zanimiva knjiga in jo priporočamo vsakemu, ki razume angleško.

"What's Your Name"

"Človeški odgovori na vprašanje, ki se tiče sreče milijonov. — Čitanje te knjige je bogato plačano." — Tako se je izrazil veliki ameriški dnevnik o tej knjigi.

Pri naročbi se poslužite naslednjega kupona

Pošiljam Money Order za \$..... za lastnoročno podpisano (1) knjigo (1):

Moje ime

Št., ulica ali Box št.

Mesto in država

"Glas Naroda"

216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

NEKOLIKO BESED K JUBILEJU NAŠEGA LISTA

Pravijo, da se vsem ljudem nikoli ne ustreže in to je resnica. Odkar je namreč izšla naša jubilejna številka, je opaziti komentarje o stvari in nekateri komentatorji menijo, da smo se zelo revno odrezali, ter zelo podčrtujejo uredniškovo mnenje, da bo list moral v dohodnem času vzeti slovo od svojih čitateljev.

Za moj del bi rekla, da uredniškova tozadevna sodba ni bila podana z namenom, da ustvari vtis, da bo listu že danes ali jutri odklenalo — njegovo mnenje je, kolikor je meni znano, da ako ne bo dotoka priseljencev, ne bo mogoče slovenskim listom v Ameriki zagotoviti dolgega življenja in še posebej ne listom, ki nimajo za seboj nobene podpore ali slične organizacije in se morajo vzdrževati v glavnem z naročninami.

Detetu se lahko že pri rojstvu pove, da je zapisano smrti, toda dete se vkljub temu lahko razvije v krepkega moža ali ženo. Besede, ki izražajo nekaj, kar je med našimi stadijsmi prisiljeni že dvajset let v modi, se še ne morejo smatrati za glas umirajočega. Jaz sem se ameriškim Slovenem čudila, ko sem prišla v to deželo, in sem videla kako zelo mislijo neprestano na smrt. Podpore organizacije so se mi videle ali right, toda v moji tedanji mladosti sili se mi je kljub temu videlo vse dolgoletno pripravljenje in plačevanje za bolezen, smrt in pogreb, nika, na a l e e bedasto, to vkljub dejstvu, da sem se sama rojki vpisala v društvo, ker so rojaki rekli, da se je treba takoj zaščititi, ker drugače ni človek v Ameriki niti dostojno pokopani, če ga slučajno doleti smrt in v boleznai pa da mora delavec tudi kar sam skrbeti kako se bo izljal.

Doma smo bili skoro slednji dan v nevarnosti, da nas doleti bodisi kaka bolezen, nesreča ali nagla smrt, ker smo živeli v krajih nedaleč za fronto, pa se ne spominjam, da bi bil kdo tako zelo mislil na smrt, na bolezen in nesrečo, kot so mislili rojaki, ki so bili daleč od vojnega ognja, v varni Ameriki. Moja tedanja miselnost mi je narekovala, da sem jih gledala čudno in tako sem jih tudi gledala, ker sem osebo vsaj v štirih primerih le za las prevarila smrt, da me ni pograbila s svojo koščeno roko v najlepših letih.

S tem bi bilo torej rečeno, da sem svoje vrste optimist, a naš urednik pa je pravi tipičen slovensko-ameriški realist, ki vidi celo zadevo v neizogibni luči poteka našega življenja v tej deželi.

Ako pa se morda listu očita levicarsvo zato, ker prinaša od časa do časa poročila in članke, ki kažejo borbo našega naroda doma v drugačni luči, kot jo hočejo prikazati razni elementi, ki črpajo denar iz jugoslovanske blaginje, katero vedo, da bo treba spet napolniti po vojni tedaj je to levicarsvo stoodstotno ameriško in demokratično, zakaj sam predsednik Roosevelt je obljubil jugoslovanskemu ljudstvu in vsem drugim podjarmljenim narodom, da bodo po vojni deležni svobodnega odločevanja v kolikor se tiče njih lastne bodočnosti ... ljudje, pravi, Atlantski čarter, si bodo sami volili svoje predstavnike in vlade ... vse izgleda, da so ljudje doma že volili ... mi in predsednik Roosevelt bomo seveda to ljudsko voljo podpirali, če smo iskreni in ako smo res odločeni, da se izvedejo točke Atlantske izjave in cilji štirih svobod. Naše levicarsvo je torej docela v skladu z demokratičnimi cilji našega vojnega napora. Mi hočemo, da zmaga ljudstvo in ne reakcija, ki bi rada s kakim Matjaževim ključetom pridirjala nazaj na stara mesta in se zopet vsesala v krvavo izmučen narod, da bi si tako zagotovila nadaljno lepo in brezdelno življenje ob polni blaginji ter bi se spet menjali ministri, kakor enodnevnne evetke in bi prejemali penzije medtem, ko bi narod ginil v isti mizeriji, kakor prej.

Ker se vsaj od ene strani listu indirektno očita skrajno levicarsvo, se moram, preden zaključim tole zadevo, malo obregniti še ob to šmentano "hitanje". Sicer ne vem, če ni morda tista reč namenjena bolj meni, kot listu, kot takemu, list, kolikor je meni bilo povedano, ko sem postala sourednica, se še vedno drži nevtralnega smernice. Jaz sem si za svojo kolono izgovorila toliko samostojnosti, da lahko v priložnost svobodnem tonu izražam svoje misli po svojem prepričanju in tako, da stališča lista ne prizadevam. Za svoje izražanje sem sama odgovorna, ter mi tozadevno tudi nihče ne narekuje. Za kaj takega sem pretrmasta.

Ako pa se morda listu očita levicarsvo zato, ker prinaša od časa do časa poročila in članke, ki kažejo borbo našega naroda doma v drugačni luči, kot jo hočejo prikazati razni elementi, ki črpajo denar iz jugoslovanske blaginje, katero vedo, da bo treba spet napolniti po vojni tedaj je to levicarsvo stoodstotno ameriško in demokratično, zakaj sam predsednik Roosevelt je obljubil jugoslovanskemu ljudstvu in vsem drugim podjarmljenim narodom, da bodo po vojni deležni svobodnega odločevanja v kolikor se tiče njih lastne bodočnosti ... ljudje, pravi, Atlantski čarter, si bodo sami volili svoje predstavnike in vlade ... vse izgleda, da so ljudje doma že volili ... mi in predsednik Roosevelt bomo seveda to ljudsko voljo podpirali, če smo iskreni in ako smo res odločeni, da se izvedejo točke Atlantske izjave in cilji štirih svobod. Naše levicarsvo je torej docela v skladu z demokratičnimi cilji našega vojnega napora. Mi hočemo, da zmaga ljudstvo in ne reakcija, ki bi rada s kakim Matjaževim ključetom pridirjala nazaj na stara mesta in se zopet vsesala v krvavo izmučen narod, da bi si tako zagotovila nadaljno lepo in brezdelno življenje ob polni blaginji ter bi se spet menjali ministri, kakor enodnevnne evetke in bi prejemali penzije medtem, ko bi narod ginil v isti mizeriji, kakor prej.

ŠIVALKE
Rabimo šivalke na Wilcox-Gibbs in Singer zig-zag šivalne stroje. — Vprašajte v ponedeljek, dne 4. oktobra na: 129 WEST 22nd STREET, (6th floor), New York City.
9-30; 10-1 & 4.

SONART REKORDI
Lepo Melodije!
Št. M571—Na Martjance, polka
Kje so moje ročice
Martjica pegla—polka
Duquesne University
tamburica orkester
Št. M575—Terezinska polka
Na planinah—valček
Jerry Koprivšek in orkester
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSHALL, Inc., 463 W. 42nd St., New York

Kratka Dnevna Zgodba

CHAS. BAUDELAIRE:

STARI GLUMAČ

Povsod se je šopirilo, razgrinjalo in razveseljevalo dela pristo ljudstvo. Bila je ena tistih slavnosti, na katere glumači, popotni komedijanti, la- stniki zverinjakov in krošnjari že dolgo vnaprej računajo, da se z njimi odškodijo za slabe čase v letu.

Zdi se mi, da v takih dneh ljudstvo pozabi na vse, na tujenje in na delo, in postane podobno otrokom. Za mladino je to počitniški dan; za celih štiriindvajset ur je rešena zoprne šole. Za odrasle pa premirje, sklenjeno z zlobnimi življenjskimi silami, odpočitek od vsakdanjih naporov in bojov.

Celo svetovalec in duševni delavec se težko izmuzneta vplivu takega narodnega pirovanja. Nehote verjame tudi ta dva delež tega brezskrbnega ovzdušja. Jaz seveda, — pravi Parižan — si pač vedno mi- mogrede ogledam vse barake,

ki se takih svečanih dneh tako ponosno šopirijo.

Zares, strašansko so tekmovali med seboj; vriskale, kričale, tulile. Vpitje se je mešalo z ropotanjem ren in pokanjem raket. Komedijanti in rdeči škričih in narodni klovni so pačili svoje temnorjave obraze. S korajznim nastopom igralcev, ki so prepričani o svojem učinku, so razspali med občinstvo po zdravi in okorni komičnosti Molierejevih podobne šale in dvortije. Orjaki brez čela in s ploščato lobanjo kakor orangutani so se ponazili z velikanskimi udi in se veličastno napihovali v majah, opranih prejšnji večer za to priliko. Plesalke, lepe kakor vile ali princeze, so skakale in se zvirale v svetlobi latern, ki so vžigale na njih krilih polno isker.

Vse sama luč, sam prah, vpi- tje, veselje in razgrajanje. Eni so zapravljali, drugi delali do- bičke in vsi so bili enako ve- seli. Otroci so se česali na materina krila, da bi dobili sladkorno palčico, ali pa ple- zali na očeteve rame, da bi bo- lje videli glumača, ki se je sve- tili ko bog. In povsod je krožil vonj po pečeni, ki je prevla- doval vse druge dišave in bil kakor kadilo te slavnosti.

Na koncu, prav na koncu vrste barak, kakor da bi se bil iz sramu skrnil pred tem sija- jem, sem opazil ubožnega, sključenega, onemoglega in iz- žetega glumača, človeško raz- valjane. Slonel je ob svoji ba- raki. Ta baraka je bila ubož- nejša od bivališča najzaostalej- šega divjaka in njeno revščino sta dva raztopljena, kadeča se konca sveče le še preveč raz- svetljevala.

Povsod veselje, dobiček in zabava; vsi imajo zagotovljen kruh za prihodnje dni. Povsod vre življenje z besno silo na dan. Tu pa popolno uboštvo, okorela revščina, oblečena, da je strahota še večja, vse bolj iz- pomanjkanja kot iz umetnosti, v smešne, pisane enje. Ni se smejal, ubožec! Ni jokal, ni plesal, ni mahal z rokami, ni kričal, ni pel, ne veselil, ne žal- ostnih pesmi, in tudi prosjačil ni. Bil je nem in nepremičen. Opustil je bil vse, odrekel se je bil vsemu. Njegova usoda je bila zapečatena.

Toda s kakšnim globokim, nepozabnim pogledom je zrl na množico in na luči, katerih bež ni odsevi so se na par korakov unikali njegovi odbijajoči se revščini! Zdelo se mi je, da me strašna roka historije gra- bi za grlo in začutil sem, da so mi uporne solze, ki se niso ho- tele izliti, zatemnile pogled.

Kaj bi storil? Kaj bi mu bilo koristno, nesrečniku, ko bi ga vprašal, katero redkost, kakš- no čudo mi more pokazati v tej smrdeči temi za raztrganim za- storom? Resnično, nisem se upal; rad priznam, četudi se vam vzrok moje bojazni zdi smešen, da sem se bal ponižati ga. Končno sem se bil ravno odločil, da položim mimogrede nekaj denarja na eno izmed desk, v upanju, da bo uganil moje namero, pa me je hipo- mana velik nava? ljudstva, ki ga je povzročila neznana zmešnja- va, zavlekel daleč proč od nje- ga.

Ko sem se okrenil, ves pre- vzlet od te prikazni, sem si sku- šal razložiti nenadno boleost in sem si dejal: Ravno kar si videl podobno starega literata, ki je preživel pokolenje, katero je nekdanj sijajno zabaval. Slike

starega pocta brez prijateljev, brez družine in brez otrok, po- nižanega od uboštva in javne nehvaležnosti, v baraki, v ka- tero pozabljivi svet noče več vstopiti!

VELIKE PREDSTAVE

Sinoči so se zaključile tri ve- like večerne piske in plesne predstave, ki jih je proizvajal svetovno znani moški zbor ru- skih kozakov in sicer v dvorani Metropolitan Opere v New Yor- ku. Udeležba je bila ogromna, posebno še pri sinočni zaklju- čitveni predstavi, tako da je bila dvorana skoraj do zadnje- ga mesta napolnjena. Največ seveda, kakor sem uvidel, so bili udeleženci slovenskega po- koljenja.

Zbor je najprej zapel ame- riško himno, nato pa so sledi- le razne ruske narodne pesmi, pri petju nekaterih pa so se proizvajali tudi ruski narodni plesi. Izmed vseh krasnih na- rodnih pesni pa je bila skoro gotovo najlepša tista znana: "Volga, Volga" katero je ob- činstvo navdušeno pozdravilo. Takih predstav bi si seveda marsikdo želel več videti.

Ta izvrstni zbor naših so- bratov Rusov, prireja svoje piske in plesne koncerte tudi po drugih večjih mestih, ter bi bilo zelo priporočljivo, da se jih posebno naši rojaki udeleže v velikem številu. Sedaj za en- krat odpotujejo v Kanado, — kam bodo šli od tam, bode v listih poročano.

S sobratiskim pozdravom
A. F. Svet.

BOLNIČARK ZELO PRIMANJKUJE

(OWI) — Ameriki manjka bolničark. Pomanjkanje je veliko. Oborožene sile potre- bujejo vsak mesec 2.500 regist- riranih bolničark za negovanje vojnih ranjenecov. Primanjku- je pa najmanj 200.000 pomož- nih bolničark za službo v bol- nicah, ki so vse slabo preskrb- ljene v tem pogledu.

V cilju, da bi mogel zadosti- tej veliki potrebi bolničark, pozivlja Ameriški Rdeči križ vse žene, ki morejo staviti na razpolago vsaj 10 ur podnevi v teku vsakega tedna, da se prijavijo za pomožne bolničar- ke.

Ako vam je mogoče, da se prostovoljno javite, a želite še dodatnih informacij, obiščite svoj lokalni urad Rdečega kri- ža! takoj!

RAZDELITEV ČEVLJEV ZMANJŠANA

(OWI) — Nova znamka za- čelje — št. 1 na letalskem listu War Ration Book No 3 — ki stoji v veljavno dne 1. novem- bra, bo morala zadostovati naj- manj za šest mesecev mesto štiri, kot do zdaj. To je po- stalno potrebno, ker produkcija čevljev za civilno prebivalstvo ni zadostna, da bi odgovarjala povpraševanju — to sporoča OPA.

Znamka številka 18, ki bi bila morala postati neveljavna dne 31. oktobra, bo ostala v veljavi za nedoločen čas, torej tudi ko bo nova znamka za čevlje že veljavna — na ta način ne bo običajnega navala nakupovan- ja v zadnjem trenutku.

OPA poudarja, da nove do- ločbe nikakor ne pomenijo, da bo razdelitev čevljev za civil- no prebivalstvo omejena na dva para letno, temveč da bo rok, v katerem bo morala nova znamka zadovoljiti prebival- stvo, skrajšan, ako bi produk- cija čevljev prekašala sedanjo cenitev.

Zabava v Litte Falls za JPO-SS

Številka 7, SANSa v Litte Falls, N. Y., oziroma vsa štiri slovenska društva so sklenila na svojih mesečnih sejah, da priredijo skupno veselico, ka- tere čisti dobiček je namenjen JPO SS. Prireditve se vrši v Slovenskem domu na Danube Street, v Litte Falls, N. Y. v soboto zvečer dne 9. oktobra. Vstopnina je 25 centov, gotovo pa, ako kateri več daruje, se bode z hvaležnostjo sprejelo. Igral bo slovenski orkester. Za postrežbo bo skrbel odbor združenih društev.

Torej rojaki Slovenci v Litte Falls in okolici, ne pozabite te prireditve omenjenega dne, saj veste, da se ne gre za nas, pač pa za naše starše, brate in sestre, kakor tudi za druge ro- jake v stari domovini. Vsi ve- ste, da so pomoči potrebni, in še bolj je bodo, zato naj bo- de naše geslo: Daj brat daj, po- magaj sestro!

Čas gre jako hitro, in vojna kot sedaj izgleda, tudi hitro, zato je neodlašajmo na zadnjo minuto, bodimo pripravljeni, da bode pomoč prišla v času, ko bodo naši rojaki najbolj potrebovali. Res je, da se na- bira za to in ono, in za vsako nekaj prispevamo, kljub temu smo še vedno srečni, ko se na- hajamo v tej deželi.

Gotovo naša prireditve ne bo uspela ako kot bi mogla vzrok je, ker so vse naše fante poklicali v armado. Nas je tukaj okoli 500 fantov v voja- ški službi pa tudi okoli 100, torej 20 odst. No, pa ni čudno da jih je toliko, saj so tri dru- žine, ki jih imajo pri vojakih po pet. Ti so: družina Boršt- nar, družina Gregorka in dru- žina Gerdin. Ne vem, ali je še kakera druga slovenska na- selbina tako prizadeta, v pri- meri z nami. In tako bomo imeli veselico brez običajne mladostne razigranosti.

Vojna gre naprej svojo pot, in ko sem že v stari domovini slišal Bog nas varuj vojne in lakote, no in uboga Slovenija je dobila obo božji šibi, povr- hu pa še bestialno nemško in italijansko soldatesko. Zakaj te, slovenski narod, usoda tako neusmiljeno tepe!

Ni lepo, ko jaz sedaj Italija- nom privoščim, da dobijo takš- na zdravila od Nemcev, kot so jih delili našim Slovincem, le naj malo poskusijo, kaj se pra- vi biti od cela poteptan. Samo še želim, da bi še Nemci dobi- li zasluženo kazen, ker oni so največ krivi, da mora sedaj celi svet toliko trpeti. No, mi- slim, da nekaj že sedaj oben- tijo, ni več parad po Berlinu in ne tistega Hitlerjevaga gobe- danja, ko pred dvema leti. Ali se še spominjate ko je govoril v Berlinu: Rusija je tako po- tobošna, da nikdar več ne vsta- ne. Danes jih pa tista mrtva Rusija pidi nazaj od koder so prišli. Vzelo jim je pa vseeno precej časa, da so se naučili, kako se gre nazaj, prva leta so znali samo naprej in naprej. Niso imeli nemški inženirji ta- ko dobro preračunano, kot so mislili. Za vsakega pride dan plačila, tako bode prišel tudi za Nemce, Japonce in talijani- ga pa že dobivajo.

Zadnjič sem dobil več izti- sov The Bulletin od Združe- nega Jugoslovanskega odbora, razdal sem jih pri društvih in nabral \$7,60, kateri znesek sem poslal Mr. Adamju. Od SANSa smo prejeli več brosur in jih člani od SANSa lahko dobi- te v obeh Slovenskih do- mih. Organizacija SANS de- la kolikor more, in je na pra- vi poti, posebno še sedaj, ko je stopila v stik z Jugoslovan- skim odborom v New Yorku, in katerega predsednik je naš rojak Mr. Louis Adamič.

Kakor veste, Mr. Adamič je storil že veliko za slovenski na- rod in on ga je bolj prikazal ameriški javnosti, kot kateri koli pred njim, — potem svojih

GOSPODINJSTVO

RAZNI KISI

Pehtranov kis. — Napolni steklenico do polovice z lepi- mi, zelenimi listi pehtrana, na- lij potem do vrha dobrega vin- skega kisa in pusti steklenico le z organtinom zavezano stati na soncu 6—8 tednov. Potem precedi kis v majhne stekle- dice, katere dobro zamaši.

Malinov kis. — Nalij na pol litra zrelih malin liter vin- skega kisa, zaveži steklenico s papirjem ter jo postavi na son- ce za 14 dni do 3 tedne. Po- tem precedi kis v manjše ste- klenice, katere dobro zamaši. Ravno tako narediš tudi lah- ko jagodov kis.

Ribizljev kis. — Stlači 1 li- ter ribizlja ter nalij nanj pol- liter vinskega kisa. Po- tem zaveži steklenico s pa- pirjem ter jo postavi za 14 dni na sonce, nakar precedi kis v steklenice, katere dobro zama- ši.

Dišavni kis. — Deni v vrč 2 olupljeni čebuli, 25 poprovih zrn, 5 pesti pehtrana, četrt mu- škatovega oreha, 3 lovorjeve lističe, olupke, četrt limone, 8 dišečih klinčkov, 2 stroka čes- na, 10 rožmarinovih lističev in malo materine dušice. Na to nalij 3 litre močnega vinskega kisa, pokrij vrč z organtinom ter ga pusti stati 2 meseca na soncu. Potem precedi kis ter ga primešaj vinskemu kisu, ko

likor ugaja tvojemu okusu. Ta kis uporabljaš za dirja- čito, omake, aspik itd.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

so vključene sledeče

slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor z bar- ton samospevom
2. Pozdrav — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Očiški zvon — mešani zbor
5. Pomladenska — mešani zbor, s bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altantski odmevi — za moški in ženski zbor, s bariton sa- mospevom
9. Kantata iz psalma 126 — moški zbor
10. Soli — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, me- šani zbor in spremljevanje glasovira ali orgel

CENA SAMO

50 centov

KOMAD

To so koncertne pesmi za moške in mešane zore, katere je ugla- bil in v samozaložbi izdal MA- TEJ L. HOLMAR, organist in perovodja pri sv. Vidu, Cleve- land, Ohio, 1923.

Naročite to zbirko pri:
KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!

NOVA IZDAJA — Dobri Atlas je nujno potreben

... in ravno v HAMMONDOVEM NOvem Svetovnem Atlasu

NAJDETE ZEMLJEVIDE, KISO TAKO POTREBNI, DA MO- RETE SLEDITI DANAŠNJIM POROČILOM

Zbirka nanovo in lepo tiskanih zemljevidov v 7 barvah, kaže svet, kakoršen je danes in vam pomaga razumeti zgodovinsko važno delovanje diktatorskih in demokratskih vlad.

NEKAJ POSEBNIH VAZNOSTI

Sestav sveta—abecedni seznam dežel, provinc—navaja površino, prebivalstvo, glavna mesta in kraj na zemljevidu.

Seznam mest in trgov—navaja ime kraja, okraj, in državo, prebivalstvo in kraj na zemljevidu.

Zastave vodilnih držav—v pol- nih barvah, vsega skupaj 56; ce- la vrsta narodnih barv.

ILUSTRACIJE—45 skrbno izbranih resničnih fotografij iz vseh krajev sveta.

NOVO LJUDSKO ŠTETJE—Uradne številke glavnih mest in trgov v Združenih državah in kaže primerjavo s starim štetjem.

Svet pripada ljudem, katerih rado- vednost nima obzorja

Ta atlas, ki sam sebe popravlja, ima namen rešiti marsikatera nesprijetost in vprašanja. ki nastanejo v raznih razgovorih. Strani so okladirane svetovnega znanja in podajajo raz- sežnost zemlje, prvine sončnega sistema, pokra- jine in globočine oceanov in jezer, dolgotraj- najdljših rek in prekopov, površino poglavitnih otokov in visokost svetovnih gore. To so odgo- vori na mnoga današnja vprašanja.

Naročite pri:

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

SEDAJ
40 centov

PO POŠTI
V URADU — 35 CENTOV

48 VELIKIH STRANI

Knjiga je posebno pri- vlačna kot darilo za mla- deniča, ki se zanima za naravo

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. PINZGAR.

25

"Hvalite ga, vam pravim! Mrtev bi bil danes vaš gošpod, brez glave in telesa, ker bi ga bili že volkovi požrli." Med služabniki so vzkipeli glasovi in vzkliki začudenja. "Naj govori dalje tvojca častitljivost," je prosil Melhior. "Bi, ali žejen sem. Povem ti, da sva prebila muke za tvojega gospoda. Jaz še večje, ker sem star. Kako bi govoril, morje bi pil, slano morje, tako sem žejen. Muke in pot, to užejam!"

Melhior je samo zamahnil, dva sužnja sta razumela in šla hitro po vino. Radovan je pomežiknil Iztoku in rekel:

"Zdaj veš, kaj se pravi z menoj hoditi!" "Govoril bi, kakor sem rekel. Ali povest je dolga. Ne morem. Ta bi mogel, pa ne zna, moj sinko ne zna po vaše! Rečem vam še enkrat: Hvalite Krista, da vaš gospod še živi! Toliko je manjkalo — pokazal je na nohtu — "pa bi bil ob glavo."

Prišli so do lepega poslopja. Melhior jima je odkazal stan; lepo sobo, po tleh marmor, na njem težke preproge iz Perzije. Tudi sužnja sta že prihitela, vsa postrežljiva, z jedili in pijačo.

Radovan je takoj segel po vrču. "Povem ti sinko, tako sem žejen, da bi od slabosti ne mogel leči na te preproge, preden sen otkrepčam."

Nastavil je in pil, da se mu je cedilo po bradi. Melhior se je poslovil, ostala sta s sva v novem domu.

"Pij, Iztok, pij! To je vino pri Svarogu! Le to ti vzame trudnost in ti vlje meči vžile, ah, oh, pij sinko, pij!"

Z obema rokama je držal vrč in ga zopet nastavil. Nato se je zleknil na mehko preprogo.

"Mehka postelja, boljča od ovrove kože. Džadbog naj oblagodari Epafrodita!"

Iztok ni vedel, kaj bi odgovarjal. Spoštovanje do modrega starca je raslo in raslo. Zato, ker je prevrnil Huna po tleh, ker sta malo hitreje pojezdila, pa tako plačilo! Vse novo, vse bajno in pravljino. Segel je še sam po vinu, ugriznil kos pečenke, okusil neznano sadje z bogatega juga. Navečarjala sta se kraljevsko.

"Iztok, sedaj pa na noge. Nisva prišla v Bizane, da bi ležala. Povedem te v mesto, da vidiš svet!"

Takoj je poskusil strune na citrah, previdno ubral razglašene in se dvignil.

"Sedaj grava! Poj, kar ti rečem, poslušaj, glej in — molči. Ali imaš nož s seboj?"

"Imam očka!"

"V Bizancu se ponoči večkrat potrebuje!"

Komaj sta prestopila prag, že sta se pojavila sužnja in se vdano ponudila, da ju spremita po mestu.

"Samo eden," velevala Radovan. Iztok mu je plunko in odšel kakor mogel gospod.

"Kako ti je ime?" se je obrnil Radovan na sužnja.

"Numida, vaša častitljivost!"

"Dobro, Numida, da te vem klicati!"

Zavili so po ulici proti severu in v nekaj minutah so bili na krasni carski poti, ki se je zvala Osrednja cesta. Ob levi in desni so se dvigale visoke palače do treh nadstropij. Nad cesto se je svetilo prejasno nebo, posuto z zlatim peskom. Po marmornem tlaku so se zibale nosilnice, pred njimi in za njimi dolge vrste pisanih sužalnikov. Vojni iztočnih dišav je polnil zrak. Po sredi ceste so poigravali lepi jezdecji na konjih, dvokolnice, pozlačene in vložene s slonovo kostjo, so hitele med množico. Vse mesto se je zlivalo na veliki Konstantinov trg. Tam so se zhajali pod mogočnimi arkadami, nosilnice so se srečevale, zagrinjala odstirala, žarki pogledi so iskali ljubie in ljubimec. Senatorji so modrovali o politiki, trgovci so kovali pogodbe, krog Konstantinovega stebra pa so plapolale grške plamenice in širile čarovno luč in omamen vojno po trgu.

"Le glej, sinko, le glej! Pa ne izgubi se mi!"

Rad bi bil sedel Iztok na kamenite stopnice in gledal to bogastvo mesta, ki kuje iz krvi narodov zlate obročke na roke mehkužnim ženskam, ki strjuje solze barbarov v bisere, da posipa z njimi lase in svilo in bager na uživanja trudnih telesih. Ali to ni bil prostor za Radovana. Šla sta od trga skozi Solzno dolino, trg za sužnje, in od tod proti Zlatemu rogu, kjer so izginile palače, luči ugasnile, preminul omamni duh. Nizke kočice, umazane ceste in nazadnje hripavi glasovi so peli pesmi Tračanov, Obrov, Hunov, Antov in Slovencev; Arabci in Medi, Perzi in Judje, črni sinovi Afrike, vse je bilo nagneto v tem mestnem okraju. Med njimi so hodili potepuhi, blaženci, tatovi, muzikantje in kupčevalci s svetlim nakitom, vlažuge, ki niso vedele ne za svoj rod ne za roditelje, hlapeci iz cirkusa, plesalke, čuvarji medvedov, vedeževalci, vrači in mazači.

Med šotori so se dvigale lesene kolibe, ometane in zamašene z blatom, taberne. Od znotraj so bile zakajene od plamenice, črne in sajaste. Nizke, nerodno obteane klopi za mize, ob njih so čepeli množice, pile, če je bil denar, sicer pa čakale, da so utrle vrč od ust sosedu. Nekateri so kockali marsikdo je zaigral v strasti sametga sebe v sužnost. Vinjeni so prepevali in zabavljali ter se pretepali.

Tako družbo je poiskal Radovan. Ni mu bil všeč vsak brlog. Odkar je imel svojega sužnja na postrežbo, je postal izbiren. Odkar so ga nazivali "vaša častitljivost" — praestantia tua, je že smel pogledati kam sede.

Izbral je zato nekoliko večjo gostilno, kjer je bilo nekaj vojakov in ubožnih meščanov. Zagodel jim je med vrati. Iztok je zapel in vesela družba jih je sprejela k mizi. Vojaki so bili ogoteli graničarji, ki so pred kratkim prišli na hitri jadrnici iz Afrike od Kartagine. Bili so vsi barbarskega rodu. Goti, Tračani, celo Sloven je bil njimi. Govorili so mešanico raznih jezikov, zato jih je bilo Iztok za silo razumel.

"Pijta Slovena, in pripovedujta, odkod prihajata! Ali sta pomagala potolči Hilbudija? Ves Bizanc žaluje za njim. Pod njegovim praporom sem služil pol leta. Bil je vojak, kakor se spodobi!"

"Potolčki so ga res! Ali midva ne pozna meča, strune so najino orožje."

(Nadaljevanje prihodnjice.)

Ciganska prebrisanost

IGNAC MUSICH.

"Torej, potem, že jaz pridem jutri nazaj in ti dam predujem, bo v par dneh pobeženo in lahke pridemo takoj zatem notri."

Kar se tega tiče, boste morali dati vaš naslov in govoriti z gospodarjem samim, ker on ima navado, da gre na dom in se tam potem domeni z gosta. Dobiti gospodarjevo telefonsko številko, tako, da bo potom telefona dogovorjen sestanek. Dal sem mu številko in ga mimogrede vprašal, koliko članov je v družini.

"Dejstvo je, da so trije," mi je odgovoril. Kakšen odgovor, sem si mislil. Zakaj mora biti "dejstvo" — so trije ali pa niso trije, to dejstvo mora imeti svoj vzrok, pa naj bo kakor hoče. Dal sem mu številko in on je pa izginil, kot kavra v solnčnat dan, ravno tako pa moja misel nanj.

Tri dni zatem pa pridem domov iz dela, in so mi povedali, da je bil gospodar tukaj in je oddal stanovanje v najem. Dobro, se bo vsaj malo pomiril, kakšne ljudi je pa dobil? Španci so ali pa Portorikanci in dobil je precej dobro ceno za sobe — so mi povedali.

Kljub vojni in zatemnitvi je Brooklyn še vedno precej živahen in na cestah najdeš ljudi ob poznih urah. Avtomobili še vedno gredo svojo pot skoro do polnoči in tako je bila tistega dne, oziroma tisti večer. Ko pa je vse utihnilo, sem slišal, ko se je ustavil pred našo hišo avto. Vse je bilo pritaženo, le nekaj šuma in vrata so se previdno odpirala in zapirala. Sence so švigale preko tratoarja, brez vsakega ropota in nosile nekaj v hišo. Malo kasneje sem slišal nekaj ropota le za trenutek, peč so prinašali iz kleti, toda kaj hočeš, mogoče hočejo prihraniti par centov in si bodo sami uredili kuhinjo, predno se priselijo — sem si misli — poleg tega pa nisem vedel kako in kaj je bila pogodbena sklenjena, zato se nisem dalje pobrigal in sem lepo zaspal, brez posebnih skrbi.

Zjutraj pa, ko je šla moja žena nakupovat za zajtrk, jo je prestregla stranka v prvem nadstropju in ji povedala, da gre iskat stanovanje, ker s cigani ne bo živela v isti hiši.

Jaz nisem dosti dal nato, in sem mislil sam pri sebi, mogoče je kakšna španska družina, in sem zagotovil tisto stranko, da bom poklical gospodarja in naj se z njim pogovore. To sem tudi storil.

Gospodar je bil nekoliko ugorčen, ko sem mu povedal, da se misli stranka izseliti, češ, ali Španci niso ljudje; saj jim niso storili nobene krivice. Nato me je zagotovil, da bo ob priliki pogledal v to. Stranke ni dolgo čakal, kajti stranke ga nadlegovale in pred hišo pa se je nabrala gruča ljudi. Popoldan je prišel in se podal na ravno v sobe, kjer se je valjalo na podu štiri lepo umazanih cigankov, mlada ciganka, mladi cigankov, pa je tam stala, do vratu zapeta, kot so ponavadi ciganke in se držala zelo presenečeno, zakaj ta žolček stopa v njeno stanovanje brez povabila.

Gospodar je obstal napol trd od presenečenja in zdelo se mu je, da je jezik pogoltnil. Ni mogel na dan z besedo. Končno se je zdrnil in prišel prediti s sodiščem. Videč, da nič ne opravi, je spremenil taktiko in jih prosil, da naj gredo ven z lepa, toda obraz ciganke je ostal miren, kot obraz Prešernove muze v Ljubljani; edino kar je hotela vedeti je bilo, če stanovanje ni plačano.

Domov grede so se mi nekateri muzali in me spraševali, kako so par dni gostali, zopet drugi so pa nekako mrko zrl pred se. Ko pridem okrog vogala, sem pa ugledal cel kup otrok, ki so držali in zverali po egraji, te rgedali v okna pritličnih sob. Izgledalo je ko cirkus, ko sem pa prišel blizu, sem ugledal pestre zaveso po sobi in ciganke, ki so se kretale po sobah. Med vrati sem srečal moškega, ki je šel iz stanovanja in na ustnih pa mu je ležal nekako čudno zviti smehljaj, ko je šel mimo mene. Otroci sesečina, ki so navadno vedno zvonili v naše stanovanje in spraševali, če ta ali ona pride doli, si ta dan niso upali v vežo.

Ko sem prišel v naše stanovanje, je bilo vse prestrašeno in niti po mleko si niso upale v trgovino. Čal dan jih ni nihče spravil iz sobe brez spremljstva. Cigani in samo o ciganih se je govorilo. Moj Bog, saj vas ne bodo požrli, sem jih miril, saj ne jedo ljudi, bodite žetih.

Bom že le videl, kakšne zverine so, sem si mislil in odšel v njih stanovanje.

Štirikrat sem potrkal na vrata, predno so se odprla nekako za eno ped: in pred menoj je stala ciganka in me motrila z vprašujočim pogledom.

"Ali smem stopiti v sobo?" sem vprašal.

"Seveda," je odgovorila "kdo pa si?"

"Stanujem v hiši in bi rad spregovoril par besed z vami," sem ji pojasnil.

"Zakaj?" me je gledala zvedavo.

"Dobro veste zakaj," sem ji odvrnil smeje: "vsa okolica je izvisku in ljudje v hiši so vsi izstrašeni, niti iz sob se ne upajo."

"Zaradi nas?" se začudi ciganka, "ali mi nismo ljudje? Ali smo mi živina?"

"Seveda ste ljudje, ravno tako kot smo mi, toda stvar je taka, da je sosesčina nekako nasprotna in boječa, ker noče, da bi ta okolica postala neki Humboldt Street. Kar se mene osebno tiče, jaz nimam nič proti temu, toda sosedje niso takega mnenja."

"Sosedje! Jaz sem že živela v boljših in lepših krajih, kot je ta; se je odrezala zaničljivo in v sunila glavo kvišku, z desnico pa si je pogladila lase, ki so ležali razprostrti po njeni rami.

Stanovalci v hiši se bodo izselili: zakaj ne pridete do kakšnega sporazuma z gospodarjem?" sem nadaljeval.

"Kaj to meni, čemu naj se jaz brigam zato? Mi smo plačali najemnino in tu smo, ter tu tudi ostanemo," se je odrezala.

Okrog naju po sobah pa so se vrtili ciganci in si pridno praskali glave.

"Vidite, to je kar se ljudje boje, otroci so ušivi in uši se vsakdo boji," sem pokazal na otroke.

"No, kaj zato? Dajte nam priložnost, da se očedimo; Italijani imajo več uši, kot cigani in jih nobeden ne meče na cesto zato," je odvrnila grabeč malo skuštranko, ki se ji je ovijala med krila pestre ciganske noše.

Medtem je stopil v sobo mož ciganke — tisti človek, ki sem ga srečal v veži, ko sem prišel domov. Pod pazduho je nosil dolg zavoj in oblečen je bil v višnjevo delavsko obleko, kot se jo vidi okrog gas postaj. Zavoj je vrgel na okroglo ogledano mizo, poleg katere je stal zelo obrabljen stol; edina oprava v sobah.

"Kaj pa zdaj zopet?" je vprašal cigansko ženo, ter prikraj odvijal zavoj na mizi, brez tega, da bi pogledal mene.

"Oh, to je tisti človek, ki je dal telefonsko številko agentu; steneje v hiši in mi je povedal da se nas ljudje boje," mu je pojasnila.

"No, in kaj si mu povedala?"

"Sam rekla, da bomo šli kakor hitro poteče stanarina, pa ne prej," je odvrnila.

Ko je odvil zavoj, so se prikazala zagrinjala za okna, kladio in klešče, ki je vse kupil v trgovini. Vse te predmete je položil lično drug poleg drugega na mizo; papir pa je zmečkal v klopčice in ga začel v kot sebe, kot vrže mladice gumijasto žogo. Stopil je bližje k meni, in me pogledal naravnost v oči, rekoč:

"Kaj pa je narobe z nami? Ali mi nismo ljudje?"

Nervozno se je ozrlo otrocih in razprostril roke, ter nadaljeval:

"Zato, ker smo cigani, naj na moji otroci živijo na cesti! Čakaj malo človek, takoj ti pokažem!"

Odšel je v kot kjer je bilo zvitih par evrov in pokritih z rumeno žido, menda vse imetje ciganske družine, ter segel med te evre in privlekel na tan skupino papirjev, ter jih položil pred mene na mizo.

"Vidiš, tukaj so moje koverte, v katerih sem dobil moje plačilo, delam v obrambni industriji in glej, tukaj je \$25, ta tukaj \$28 in ta tu \$38. Pogledaj na moj hrbet; na obleki je trdka, pri kateri delam. Jaz ne pošiljam moje žene na ekro, nadlegovat ljudi; napovedat srečo; jaz delam pošteno za družino in ona je doma. Moji otroci ne nadlegujejo ljudi po cestah za cente in kruh ter druge jestvine, jaz pošteno zaslužim. Ko so me poklicali k naborni komisiji, me niso vprašali če hočem ali nečem k vojakom, toda ko so videli, da imam konico otrok, me niso vzei k vojakom, ampak so me poslali na delo. Moj brat, ki je nekje v Afriki, ni bil vžen iz armade zato ker je cigan. Jaz se mizgubil cel teden, da sem dobil to stanovanje in zdaj pa zopet ven? Ne, moj draži, nikamor ne grem, predno poteče stanarina. Jaz vem, da plačam več, kot drugi. Zakaj? Za

to, ker sem cigan. ! Nič zato; toda nekaj te bom vprašal: ali si že kdaj slišal, da bi šel cigan na električni stol? Ti praviš, da nisi slišal; ali Italijan, more tako reči? Torej če tako, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Italijana na cesti, da je morilec, zato ker ga toliko ljudi te vrste, ker sem cigan. ! Nič zato; ste na vroči sedež! Da, mi smo cigani in mnogo ciganov krade, toda če misliš da bo mjaz obdolžen, če kaj zmanjka v hiši, da nisi slišal; ali Italijan, se motiš! Če bi hotel krasti, šel bi deset milj proč, kjer ne ali na; ti kažeš na vsakega Ital